

Одговори за

Од почетка године четири средства наоружања и војне опреме усвојена су у наоружање Војске Србије, тренутно је на завршним испитивањима у Техничком опитном центру девет средстава, а још 13 новоразвијених средстава биће предато на завршна испитивања до краја ове године

У Војнотехничком институту недавно је одржана шестомесечна анализа реализације задатака из Плана научно истраживачке делатности за 2012. годину. Анализом је руководио помоћник министра одбране за материјалне ресурсе Илија Пилиповић, а у раду су учествовали руководиоци раз-

војних пројеката, начелници организационих јединица Војнотехничког института, представници Министарства одбране из Управе за одбрамбене технологије и Управе за стратегијско планирање, представници управа Генералштаба Војске Србије, Техничког опитног центра, ТРЗ Чачак, ТРЗ Крагујевац, као и представници одбрамбене

индустрије Републике Србије и кооперантских предузећа („Прва искра“ Барич, ХК „Крушик“ Ваљево, „Први партизан“ Ужице, ХК „Милан Благојевић“ Лучани, „Застава оружје“ Крагујевац, „Слобода“ Чачак, ППТ Наменска Трстеник, ВИ „Утва“ Панчево, „14. октобар“ Крушевац, ФТН Нови Сад, „Ирител“ Београд, ФАП Корпорација Прибој, „Застава камиони“ Крагујевац, „Југоимпорт – САПР“ ЈП, ЕИ ОПЕК А.Д. Ниш).

То је била прилика да руководиоци пројеката презентују степен реализације 44 развојна пројекта, као и да образложе технолошки и финансијски степен њихове реализације.

Отварајући скуп, директор Војнотехничког института пуковник др

будућност

ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА

Помоћник министра одбране Илија Пилиповић указао је на значај 16 истраживачких задатака на којима ради ВТИ у циљу припрема за реализацију будућих развојних пројекта. Њиховим спровођењем, унапређује се научни потенцијал ВТИ, обезбеђују нове технологије и техничка решења која се касније користе, не само код развоја наоружања, већ се неки резултати и решења користе и у цивилним програмима, чиме се доприноси подизању општег технолошког развоја друштва.

Он је, такође, оценио да се пројекти у Војнотехничком институту спроводе успешно и да је потребно да се, упркос тешкој ситуацији у буџету, учини напор да се започети пројекти заврше и започну нови који ће истовремено додатно повећати оперативну способност наше војске, упослити капацитете српских фабрика, допринети повећању извоза, а технолошку базу наше земље подићи на знатно виши ниво.

Лабораторија за експерименталну динамику

Ласџа

Зоран Рајић представио је задатке из Плана научноистраживачке делатности на којима је ангажован ВТИ, оцењујући да се висок ниво оперативних способности војске данас не може замислити без савремених и високотехнолошких система којима војска мора бити наоружана.

– Опредељење Министарства одбране да се домаћа памет, технолошки

и материјални ресурси ставе у функцију развоја нових и модернизацију постојећих борбених система наоружања и војне опреме (НВО) наметнуло је потребу да се интензивира међусобна сарадња и заједнички рад између ВТИ-а и фабрика одбрамбене индустрије Србије. Пројектујући наоружање и војну опрему за потребе Војске Србије, Војнотехнички институт настоји да испо-

штује два основна принципа. Први, да наоружање и војна опрема коју развија ВТИ могу да се произведу у српским фабрикама и други, да она својим квалитетом и ценом буду конкурентна на захтевном светском тржишту – истакао је пуковник Рајић.

У настојању да испоштује први принцип рада, према његовим речима, ВТИ окупља многе фирме из Србије, подстиче њихов развој и помаже у освајању нових технологија, чиме подиже технолошки ниво привреде Србије.

Сарадња за квалитет више

– Само у првој половини ове године инжењери ВТИ-а провели су више од 1500 радних дана у домаћим фабрикама, преносећи знање колегама из производње. Уложено знање, труд и новац ВТИ враћа систему одбране кроз наплату "royalty"-а у случајевима када произвођачи НВО своје производе, пројектоване у ВТИ-у, извозе на светско тржиште – подсетио је пуковник Рајић.

Директор Техничког ремонтног завода из Чачка пуковник Горан Марјановић истакао је да је осим сарадње ВТИ-а и предузећа одбрамбене индустрије у развоју нових средстава, потребно организовати сарадњу предузећа и ТРЗ Чачак у области обезбеђења резервних делова за средства НВО која су оглашена перспективним у Војсци Србије, а која се ремонтују у ТРЗ Чачак. Потребно је анимирати мала и средња предузећа за освајање производње резервних делова, јер без њих нема ни ремонта. У оквиру тог процеса, у ВТИ-у је већ покренут задатак освајања производње чланка гусенице тенка М-84.

Представник фабрике „Застава оружје“ из Крагујевца, технички директор Зоран Вучковић, истакао је значај сарадње између ВТИ-а, Министарства одбране и фабрика одбрамбене индустрије.

– Подцевни бацач граната за пушку М-21 добар је пример сарадње и решавања проблема током развоја и реализације средстава НВО, уз учешће више предузећа одбрамбене индустрије Србије. Спремност на компромис и заједнички циљ омогућили су да се ну-

ОТЕХ 2012

У септембру ове године ВТИ пети пут организује међународни стручни скуп из области одбрамбених технологија – ОТЕХ 2012. Прошлогодишњи скуп био је врло запажен, а по свему судећи предстојећи ће превазићи претходни, с обзиром да је до сада пристигло преко 150 пријава радова, од чега 34 из иностранства, уз досадашњу потврду доласка 16 страних аутора радова.

та серија подцевног бацача граната заврши и преда на завршно испитивање Техничком опитном центру – навео је Вучковић.

Он је, такође, оценио да се настојање Министарства одбране да финансијски помаже фабрике одбрамбене индустрије кроз развој нових производа и технологија, показало као веома корисно за фабрику „Застава оружје“. Та помоћ исказана је кроз пројекат аутомат-

Беспилотна летелица средњег домета „Љегаз“

Аутомобил Шеренски 3к 1, 4 т, 4х4 т, 5+1 за превоз лица, функционални модел

ског топа 30 mm са двоструким храњењем и кроз увођење технологије израде делова наоружања поступком ињекционог пресовања композитних полимера. Веома је битно, подвукао је Вучковић, да се у наредном периоду задржи континуитет интензивне сарадње.

Учесници анализе сложили су се у закључку да су постигнути значајни резултати. Од почетка године четири средства НВО усвојена су у наоружање Војске Србије, тренутно је на завршним испитивањима у Техничком опитном центру девет средстава, а још 13 новоразвијених средстава биће предато на завршна испитивања до краја године.

У корак са светским трендовима

Након увођења планираних средстава у наоружање наше војске, њене оперативне способности биће подижене на знатно виши ниво. Од већих средстава у наоружању наше војске ускоро ће се наћи и авион „ласта“ са дигитализованом кабином, систем тактичке беспилотне летелице кратког долета „вргабац“, модернизовани радарни ВОЈ, теренски аутомобили ЗАСТАВА 1,4 т и ФАП 2228 6 т, а следеће године, придружиће им се и противоклопни ракетни систем БУМБАР,

ЗА ИНЖИЊЕРЕ НЕМА ПРЕДАХА

19

Беспилотна летелица крајњег домета „Врабац“

Миџраљез 12,7 мм сјрегнућ са шойом на шенку М-84 (М84-А)

Инхибирани комади композитног ракетног горива

Амбиције Војнотехничког института, према речима директора пуковника др Зорана Рајића, не завршавају се листом наведених производа и до сада постигнутим резултатима, међу којима ВТИ посебно истиче тандем кумулативну бојеву главу, управљање вектором потиска, ласерски даљиномер, жиростабилисани рау load за беспилотне летелице, инерцијални навигациони систем.

Инжењери Војнотехничког института настављају са радом на систему тактичке беспилотне летелице средњег долета „пегаз“, широкопојасном радиогониометру, ракети калибра 128 mm са корекцијом путање, мултифункционалном упаљачу за пројектиле од 105 до 155 mm и многим другим пројектима.

Посебно је наглашен значај пројеката у чијој реализацији учествују предузећа одбрамбене индустрије Републике Србије као што су топ 30 mm са двоструким храњењем, технологија израде делова наоружања поступком ињекционог пресовања композита и металних прахова, теренски аутомобил 4x4 за превоз 5+1 лица, носивости 1,4 t и двобазна ракетна горива.

Лабораторија за серво системе

модуларни ракетни систем МОРАВА, систем за звукометријско извиђање ХЕМЕРА, модернизовани ракетни систем КУБ и други.

На тај начин, средствима, која су заједничко дело стручњака ВТИ и њихових колега из фабрика одбрамбене индустрије и кооперантских институција и фирми, држава штеди милијарде динара, које би морала да издвоји за увоз. Уз то, Војска Србије добија домаћа високотехнолошка средства и системе и постаје независна од увоза, а фабрике, кроз производњу, упошљавају своје капацитете, обезбеђују услове за нормалан

рад, осавремењују материјалну и технолошку базу, обезбеђују егзистенцију за запослене и проширују листу производа које нуде страном тржишту.

Војнотехнички институт је одговоран да се планирани задаци развоја и модернизације, као и базична и примењена истраживања у области одбрамбених технологија, из Плана научноистраживачке делатности, реализују у року, на највишем технолошком и техничком нивоу, у складу са расположивим финансијским средствима, а све на основу захтева и потреба Војске Србије.

Реализација развојних пројеката ВТИ-а допринела је да се у том Институту и фабрикама поново активирају раније затворене лабораторије и технолошке линије, уведу нове технологије, да се запосле млади стручњаци, а неке од фабрика спасу од потпуног престанка рада и затварања. Уз то, Институт своје младе истраживаче упућује на школовања и усавршавања у иностранству, научне скупове, семинаре и сајмове наоружања и војне опреме. Од почетка ове године 34 припадника ВТИ-а је посетило 17 земаља, а угостио је више од 220 колега из 49 земаља. ■

Биљана МИЉИЋ